

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/35/2018
Identifikačné číslo spisu: 1513245194
Dátum vydania rozhodnutia: 29.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1513245194.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: UniCredit Leasing Slovakia, a. s., so sídlom Šancová 1/A, Bratislava, IČO: 35 730 978, právne zastúpený Malata, Pružinský, Hegedüš & Partners, s. r. o., so sídlom Prievozska 4/B, Bratislava proti žalovaným:

1/ PN-TRANS, s. r. o., so sídlom Kupeckého 4859/38, Piešťany, IČO: 44 082 797,

2/ S., bytom H., právne zastúpená JUDr. Mgr. Mariánom Kropajom, PhD., advokátom so sídlom Krajinská 3, Piešťany, o zaplatenie 59 370,34,-eur s príslušenstvom a odmenou 197,90,-eur zo zmenky, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/69/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1CoZm/133/2015-103 zo 16. marca 2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má voči žalovanej 2/ n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom, č. k. 1CbZm/69/2014-83 zo 7. septembra 2015 ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz, č. k. 5Zm/1288/2013-16 voči žalovanej 2/ a zaviazal žalovanú 2/ nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 1 657,66,-eur.

2. Vo svojom rozhodnutí súd prvej inštancie uviedol, že sporové strany sú účastníkmi zmenkového záväzku, čo preukázal žalobca predložením originálov zmeniek, pričom žalovaná 2/ podpis na zmenke nespochybnila. Skonštatoval, že zmenky obsahujú všetky náležitosti v zmysle zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového (ďalej len „zmenkový zákon“)

pre vlastnú zmenku. Žalobca preukázal, že je riadnym majiteľom zmeniek a má právo žiadať zmenkovú sumu a príslušenstvo. Žalovaná 2/ prevzala zmenkové ručenie podpísaním sa v dolnej časti zmenky, kde, ako sa uvádza, ide o zmenkové ručenie. Obrana žalovanej spočívala v namietaní neplatnosti tohto avalu pre omyl. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaná 2/ sa neplatnosti z titulu omylu nedovolala včas, pričom aj keby tak urobila, jej námietku nebolo možné akceptovať. O omyl by sa jednalo len za predpokladu, že by sa v časti, kde sa nachádza podpis avalistu, nevyskytla vôbec zmienka o tom, že ide o zmenkové ručenie. Žalovaná 2/

sa na zmenku podpisovala dvakrát, a to jedenkrát ako štatutár vystaviteľa a druhýkrát

ako avalista, kde sa jasne a čitateľne nachádza údaj „ako ručiteľ“. Konanie žalovanej 2/ súd posúdil nie ako omyl, ale ako konanie osoby neznalej zmenkovo-právnych vzťahov, čo nezakladá dôvod neplatnosti ručenia. Žalovaná 2/ mala možnosť oboznámiť sa s textom zmenky, ktorú podpisovala dvakrát a aj z bežného prečítania si jej textu je zrejmé, že druhý podpis je podpisom ručiteľa. Na prevzatie ručenia teda nemusela byť nijako inak zo strany veriteľa upozornená a jej námietky boli v tomto prípade nedôvodné.

3. O odvolaní žalovanej 2/ proti uvedenému rozhodnutiu súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom,

č. k. 1CoZm/133/2015-103 zo 16. marca 2017 tak, že napadnutý rozsudok potvrdil a žalovanú 2/ zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 547,80,-eur. V tomto rozhodnutí krajský súd uviedol, že skutkový stav bol zistený súdom prvej inštancie dostatočne a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, ktoré správne právne posúdil. Svoje rozhodnutie zároveň náležite, podrobne a logicky odôvodnil, a preto sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a jeho odôvodnením a v podrobnostiach naň odkázal. Skonštatoval, že súd prvej inštancie správne poukázal

na rozdiel medzi omylom a medzi neznalosťou zmenkovo-závazkových vzťahov. Pokiaľ teda žalovaná 2/ skutočne netušila, že sa podpisuje pod ručenie, čo je veľmi nepravdepodobné, keďže zmenka v časti podpisu avalistu výslovne uvádza „ako ručiteľ“, jednalo sa o jej neznalosť a nie o omyl, ktorý by žalobca zámerne vyvolal. Pokiaľ sa chcela žalovaná 2/ domáhať prípadného omylu úspešne, mala navyše namietať neplatnosť v premlčacej dobe,

teda včas. Žalovaná 2/ relatívnu neplatnosť namietla až v námietkach voči zmenkovému platobnému rozkazu, teda po uplynutí premlčacej doby. Pokiaľ by aj táto námietka bola včas uplatnená, žalovaná 2/ nepreukázala, že by išlo o omyl vyvolaný žalobcom v súlade s § 49a Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Žalovaná 2/ nepreukázala, že osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť, ako ani nepreukázala,

že omyl táto osoba - žalobca vyvolala úmyselne. Žalobca nemusel svojho dlžníka špeciálne upozorňovať, že ide o ručenie, keďže to jasne z textu zmenky vyplývalo. Ostatné kauzálne námietky žalovanej 2/ boli nešpecifikované, a teda správne súdom prvej inštancie posúdené

ako nedôvodné. Súd prvej inštancie, podľa názoru odvolacieho súdu, rovnako správne konštatoval, že pokiaľ mal zmenkový dlžník záujem uhradiť čo i len sčasti zmenkový dlh, mohol tak spraviť, bez ohľadu na súčinnosť zmenkového veriteľa. Zároveň abstraktná povaha zmenky znamená, že personálne zmenky v spoločnosti žalovaného 1/ nemohli spôsobiť zánik záväzku avalistu, mohlo sa tak stať výhradne prevzatím záväzku - teda právnym úkonom medzi avalistom a novým subjektom, ale len za súhlasu veriteľa. Následne by bola bývala mohla žalovaná 2/ využiť obranu v námietkovom konaní, spočívajúcu v kauzálnej námietke platného posúdenia postúpenia záväzku na iný subjekt. Vo vzťahu k namietanému procesnému nedostatku konania, súd prvej inštancie správne konštatoval, že ospravedlnenie, ktoré predložila žalovaná 2/, nespĺňa zákonné predpoklady, ktoré explicitne Občiansky súdny poriadok (ďalej len O. s. p.), ako aj súčasný Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) stanovuje. Ustanovenie § 119 ods. 3 O. s. p. platného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie vyjadruje exaktnú požiadavku na obsah vyjadrenia ošetrojúceho lekára a nie je možné

ho interpretovať inak ako doslovným výkladom. Pokiaľ ospravedlnenie žalovanej 2/ takéto vyjadrenie nemalo, nebol dôvod akceptovať jej neúčast' na pojednávaní, o to viac, keď súd vyzýval na odstránenie tohto nedostatku a žalovaná 2/ nápravu nezabezpečila. Zároveň odvolací súd skonštatoval, že žalovaná 2/ sa nezúčastnila ani jedného pojednávania z celkovo štyroch, čím sa sama pripravila o možnosť ústneho vyjadrenia sa a navrhovania dôkazov. Navyše mala možnosť navrhnúť dôkazy alebo sa vyjadriť aj písomne, čo však neurobila,

a preto jej námietka odňatia procesných práv nie je na mieste. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, keď záväzok zo zmenky vznikol v súlade

so zákonom, je nesporný a zaväzuje žalovanú 2/ ako avalistu v rovnakom rozsahu, ako aj vystaviteľa zmenky. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 396 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná 2/ podľa § 420 písm. f/ C. s. p., nakoľko má za to, že obidva súdy porušili jej procesné práva, pretože neboli splnené podmienky na to, aby bolo možné pojednávať bez prítomnosti žalovanej 2/, čo malo za následok odňatie jej možnosti konať pred

súdom, teda porušenie práva na spravodlivý súdny proces.

Za nesprávny považuje postup súdu prvej inštancie, ktorý rozhodol v jej neprítomnosti napriek tomu, že elektronickým podaním zo dňa 04.09.2015 žalovaná 2/ ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 07.09.2015 z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, ktorý konštatovala jej ošetrojúca lekárka v priloženom náleze zo dňa 04.09.2015. Tento postup považuje za odňatie jej práva konať pred súdom, nakoľko neboli splnené podmienky uvedené v ustanovení § 101 ods. 1 O. s. p. Dôvod, na základe ktorého žalovaná 2/ žiadala o ospravedlnenie jej neúčasti a odročenie pojednávania, bol podľa jej názoru dostatočne určitý, aby súd v jej neprítomnosti nepojednával. Nepriaznivý zdravotný stav je dôležitým dôvodom, pre ktorý pokiaľ strana sporu požiada o odročenie pojednávania (a vzhľadom aj na okolnosti konkrétneho prípadu), musí súd pojednávanie odročiť. Vzhľadom k uvedenému žiadala, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie a zároveň žiadala, aby súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

5. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že ospravedlnenie žalovanej 2/ neobsahovalo zákonom predpísané náležitosti, keď žalovaná 2/ napriek výslovnej výzve súdu nedoložila lekárske potvrdenie, ktoré by obsahovalo vyjadrenie, že žalovaná 2/ nie je schopná sa bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu zúčastniť na pojednávaní. Žalobca teda má za nepochybné, že konajúci súd jednal v zmysle účelu novely O. s. p., ktorá zaviedla povinnosť preukázať zdravotný stav strany sporu zákonom stanoveným spôsobom (ustanovenie § 119 ods. 3 O. s. p.) a žalovanou citované rozhodnutia sa dotýkajú sporov, ktoré boli prejednávané pred účinnosťou tohto ustanovenia. Žalobca preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovanej 2/ odmietol a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovanej 2/ je potrebné odmietnuť.

7. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex - Civilný sporový poriadok. Podmienky, za ktorých možno podať dovolanie (a procesné účinky vyvolané podaním dovolania), bolo preto potrebné posudzovať podľa právnej úpravy účinnej od uvedeného dňa. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol C. s. p. v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, je však potrebné dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie.

8. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach vydaných za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, t. j. do 30. júna 2016, vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní nižších súdov, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej.

Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014).

9. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

10. Žalovaná 2/ podala dovolanie podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby

(procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces však pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami a ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Zároveň je potrebné dodať, že nie každá nesprávnosť, ku ktorej dôjde v civilnom spore, je procesnou vadou (vadou procedúry prejednávania veci), prípadne procesnou vadou dosahujúcou (až) intenzitu, ktorú považujú za relevantnú jednotlivé ustanovenia Civilného sporového poriadku.

12. Podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 pojednávanie bolo možné odročiť len z dôležitých dôvodov (§ 119 ods. 1 O. s. p.). Ak dôvodom na odročenie pojednávania bol zdravotný stav účastníka/strany alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie pojednávania musel obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav účastníka/strany alebo jeho zástupcu neumožňuje účasť na pojednávaní. Za takéto vyjadrenie sa považovalo vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník/strana alebo jeho zástupca nie je schopný bez ohrozenia života, alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania (viď bližšie § 119 ods. 3 O. s. p.).

13. Súd za splnenia predpokladov uvedených v ustanovení § 101 ods. 2 O. s. p. mohol uskutočniť pojednávanie a na tomto aj rozhodnúť vec bez prítomnosti účastníka, ktorý bol riadne predvolaný a nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Dôležitosť dôvodu sa posudzovala vždy s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu. Súd nebol a nie je vždy povinný akceptovať účastníkom/stranou uvedený dôvod, ktorý by mohol byť inak spôsobilý pre odročenie pojednávania, najmä ak vedie k zámerným procesným obštrukciám sledujúcim nedôvodné predlžovanie konania a zvyšovanie s tým spojených trov konania. Dôležitý dôvod v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p. mohol byť vyvodzovaný len zo skutočnosti, ktorá bola vo vzťahu k prebiehajúcej sporu a nariadenému pojednávaniu so zreteľom na všetky okolnosti vážna (svojou povahou znemožňujúca každému účastníkovi/strane sporu za rovnakých okolností účasť na súdnom pojednávaní), súčasne ospravedliteľná (všeobecne prijímaná ako odpustiteľná), nepredvídateľná (nepredvídaná alebo neočakávaná), neodvratiteľná (neumožňujúca účastníkovi/strane prijať opatrenie prekonávajúce príčinu neúčasti na pojednávaní) a náhla (vzhľadom na časové súvislosti nedovoľujúca účastníkovi/strane uskutočniť kroky vedúce k jeho účasti na pojednávaní). Dôležitosť dôvodu, ktorým bola a je odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka/strany o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O. s. p., § 119 O. s. p., § 183 C. s. p.), posudzoval a posudzuje súd podľa okolností toho-ktorého prípadu (pozri uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/159/2017 z 31. októbra 2017).

14. V záujme zjednotenia rozhodovacej praxe bolo v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) publikované ako judikát R 132/2014 rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 7Cdo/130/2012 akcentujúce to, že § 119 ods. 3 O. s. p. bol do procesného kódexu zaradený za účelom zabezpečenia plynulosti konania a zamedzenia obštrukcií účastníkov/ strán vyhýbaním sa účasti na pojednávaní a ospravedlňovaním ich neúčasti zdravotnými dôvodmi. Uvedené rozhodnutie spočíva na názore, že zdravotný stav účastníka/strany je dôvodom na odročenie pojednávania

len v prípade, že účastník/strana nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania, pričom uvedené musí vyplývať z vyjadrenia ošetrojúceho lekára. O dôvod na odročenie pojednávania podľa tohto ustanovenia ide teda iba vtedy, keď (už) v čase rozhodovania súdu je žiadosť o odročenie pojednávania doložená vyjadrením lekára o tom, že žiadajúci účastník/strana sa z relevantných zdravotných dôvodov nemôže zúčastniť pojednávania.

15. Žiadosť žalovanej 2/ o odročenie súdneho pojednávania určeného na deň

7. septembra 2015 na súde prvej inštancie, doručená súdu elektronicky 4. septembra 2015

(č. l. 74-75), odôvodnená aktuálnym nepriaznivým zdravotným stavom žalovanej 2/,

keď stresová situácia vyvolaná súdnym pojednávaním môže nečakane zhoršiť zdravotný stav pacientky, neobsahovala kvalifikované vyjadrenie ošetrojúceho lekára zodpovedajúce ustanoveniu § 119 ods. 3 O. s. p. Vzhľadom k uvedenému nedošlo k naplneniu podmienok, ktoré by súdu dovoľovali odročiť nariadené pojednávanie. Ak za tejto situácie súd uskutočnil pojednávanie v neprítomnosti žalovanej 2/, jeho procesný postup neodporuje zákonu, a teda v tejto súvislosti nemohlo dôjsť k porušeniu jej procesných práv. Odvolací súd na základe ďalších okolností dokresľujúcich situáciu ohľadom opodstatnenosti dôvodov pre odročenie pojednávania dospel k správneému záveru, že na súde prvej inštancie nedošlo k splneniu podmienok pre odročenie pojednávania a nemožno sa stotožniť s námietkou žalovanej 2/ o porušení jej práv na spravodlivý súdny proces. Zároveň sa dovolací súd stotožňuje aj s konštatovaním odvolacieho súdu, že žalovaná 2/ mala možnosť navrhnúť dôkazy alebo sa vyjadriť aj písomne, čo však neurobila, a preto jej námietka odňatia procesných práv nie je na mieste.

16. Dovolací súd uzatvára, že postupom súdu prvej inštancie, ako i odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalovanej 2/ na spravodlivý súdny proces. Neopodstatnená je preto námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p.

17. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej 2/ nie je podľa § 420 písm. f/ C. s. p. procesne prípustné, preto najvyšší súd jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ C. s. p. Najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 C. s. p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.